

Rijksoverheid

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

 Beleidskompas

Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Direct belanghebbenden bij deze ministeriële regeling zijn bewoners met schade die gerelateerd is aan de Groninger gaswinning, die te maken krijgen met knelpunten in de afhandeling door het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG), evenals het IMG, de Commissie Bijzondere Schade (CBS) en het Interventieteam Vastgelopen Situaties (IVS).

Daarnaast zijn de gemeenten (burgemeesters) binnen het aardbevingsgebied, de Nationale Ombudsman, de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) en regionale zorg- en hulpverleners belanghebbenden bij deze regeling, omdat zij bijvoorbeeld vastgelopen of bijzondere situaties aan kunnen dragen.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Burgers die te maken hebben met schade gerelateerd aan de gaswinning uit het Groningenveld en/of de gasopslagen bij Norg en Grijpskerk, het IMG, de CBS, het IVS, gemeenten binnen het aardbevingsgebied, de Nationale Ombudsman, de NCG en regionale zorg- en hulpverleners hebben relevante kennis over problematiek rondom knelpunten bij schadeafhandeling.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Met deze regeling kunnen de CBS en het IVS hun bestaande werk voortzetten en komen de mandaatbesluiten op basis waarvan dit tot op heden gebeurde, te vervallen. Er verandert dus niets voor belanghebbenden. De CBS en het IVS zijn geïnformeerd over deze regeling.

Op basis van deze regeling kunnen aanvullend regionale zorg- en hulpverleners bijzondere situaties aandragen bij de CBS. De CBS werkt hiervoor aan een uitvoeringsplan en betreft hierbij het informeren van deze hulpverleners.

Nieuw is de taak voor het IMG om knelpunten in de schadeafhandeling op te lossen, waar het wettelijk kader van het schadevergoedings- en aansprakelijkheidsrecht in het Burgerlijk Wetboek (de aansprakelijkheid van de NAM) onvoldoende ruimte biedt voor een passende oplossing. Het IMG is als uitvoerder betrokken bij het opstellen van deze regeling en zal een uitvoeringstoets doen.

Deze regeling heeft expliciet betrekking op de uitvoering van de schadeafhandeling. Voor bewoners heeft deze regeling geen directe gevolgen. Wel kunnen zij desgewenst reageren middels deze consultatie.

1. Wat is het probleem?

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

De hulp van de CBS en het IVS voor de gedupeerden in Groningen geschiedt tot op heden beide op basis van tijdelijke mandaatbesluiten. De hulp van deze instanties is belangrijk en daarmee ook de wettelijke verankering in plaats van het tijdelijke mandaat. Met deze regeling ontstaat ook een eigenstandige bevoegdheid om bijzondere en vastgelopen situaties op te lossen, in plaats van dat dit namens de minister van Economische Zaken en Klimaat moet gebeuren.

Daarnaast kan het IMG vanwege beperkingen aan zijn bevoegdheid in verband met de koppeling daarvan aan de wettelijke aansprakelijkheid van de NAM, niet altijd knelpunten oplossen die bij de schadeafhandeling ontstaan. Denk aan het oplossen van onuitlegbare verschillen in de afhandeling van schade bij burenschades met vergelijkbare schade, of het vergoeden van achterstallig onderhoud omdat een schadebesluit lang op zich heeft laten wachten.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

-De tijdelijke aard van de mandaatbesluiten waarmee de CBS en het IVS zijn ingeregeld en het feit dat geen eigenstandige bevoegdheid betreft.

-De wettelijke koppeling van de schadeafhandeling aan het schadevergoedings- en aansprakelijkheidsrecht in het Burgerlijk Wetboek, in situaties waar die onvoldoende recht doet aan problemen waarmee bewoners als gevolg van de gaswinning en de schade die daarmee gepaard gaat geconfronteerd worden.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Het is vooraf niet mogelijk om concreet in te schatten hoe groot de problematiek is. Dit kan van veel verschillende factoren afhankelijk zijn.

In de kabinetsreactie op de parlementaire enquête heeft het kabinet in eerste instantie €70 miljoen euro uitgetrokken voor het IMG om knelpunten op te lossen.

De CBS heeft in 2022 14 aanvragen in behandeling genomen en in 2021 7 aanvragen. Het aantal aanvragen fluctueert dus per jaar. In totaal heeft de CBS (periode 15-04-2014 t/m 31-12-2022) 338 aanvragen in behandeling genomen ([Jaarverslag CBS 2022](#)).

Het IVS heeft in de periode van juni 2022 t/m mei 2023 43 casussen in behandeling genomen, waarbij 23 casussen daadwerkelijk verder zijn gebracht of waar een tussenoplossing is ingezet ([Jaarrapportage IVS](#)).

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Uit de evaluatie van de Tijdelijke wet Groningen ([evaluatie TwG](#)) en meer recent het parlementaire enquêterapport 'Groningers boven gas' ([enquêterapport](#)) komt naar voren dat het IMG de bevoegdheid moet krijgen om knelpunten die ontstaan door de strikte koppeling aan het schadevergoedings- en aansprakelijkheidsrecht van het Burgerlijk Wetboek op te kunnen lossen.

Voor zowel de CBS als het IVS verandert er vrijwel niets, deze ministeriële regeling zorgt voor een wettelijke verankering van de reeds bestaande situatie die is gebaseerd op mandaatbesluiten. Nieuw t.o.v. de mandaatbesluiten is dat ook regionale hulp- en zorgverleners bijzondere situaties aan kunnen dragen.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Dan heeft het IMG geen juridische mogelijkheid om knelpunten op te lossen waarvoor het huidige wettelijke aansprakelijkheidskader onvoldoende ruimte biedt, en blijven de huidige geconstateerde knelpunten in de schadeafhandeling bestaan.

Wat de inregeling van de CBS en het IVS betreft zou dit betekenen dat de mandaatbesluiten verlengd moeten blijven worden. Vanwege het belangrijke werk van deze organisaties en omdat bewoners ervan uit moeten kunnen gaan dat deze hulp niet tijdelijk is, is een wettelijke verankering wenselijk.

2. Wat is het beoogde doel?

Hulpvragen

a) Wat zijn de beleidsdoelen?

- Het bieden van adequate oplossingen door het IMG aan bewoners die te maken hebben met schade als gevolg van de Groninger gaswinning.
- Het wettelijk verankeren van de mogelijkheden voor hulpverlening door de CBS en het IVS, wat bijdraagt aan rechtszekerheid.

b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

- Goede gezondheid en welzijn.
- Ongelijkheid verminderen

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

-De evaluatie van de Tijdelijke wet Groningen en het parlementaire enquêterapport 'Groningers boven gas', waaruit volgt dat de koppeling van de afhandeling van gaswinningschade aan enkel de juridische aansprakelijkheid van de exploitant (NAM) een goede schadeafhandeling voor bewoners in de weg kan staan.

-In reactie op het parlementaire enquêterapport heeft het kabinet aangekondigd dat het IMG een eigen budget en mandaat krijgt om ook bij twijfelgevallen, grensgevallen en knelpunten een integrale oplossing te kunnen bieden.

-Deze ministeriële regeling voorziet, vooruitlopend op een wetswijziging, in deze behoefte.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Het bieden van een wettelijke grondslag voor het IMG om knelpunten op te lossen die zich voordoen rondom de afhandeling van schade.

- c) Wat is de beleidstheorie per kansrijke beleidsoptie?

N.V.T.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

De verwachte gevolgen zijn dat het IMG de bevoegdheid en het budget heeft om twijfelgevallen, grensgevallen en knelpunten adequaat op te kunnen lossen. Deze ministeriële regeling regelt enkel die bevoegdheid en het budget en ziet niet op de werkwijze voor schadeafhandeling zelf.

Het is daarbij aan het IMG om te bepalen of er sprake is van een knelpunt, of het aangewezen is om een maatregel te treffen en welke maatregel in dat geval redelijk is. Mede vanwege de uiteenlopende en specifieke aard van dergelijke situaties, komt het IMG hierbij een ruime mate van beleids- en beoordelingsvrijheid toe.

Het risico hierbij is de kans op willekeur in de toekenning van vergoedingen voor knelpunten. In de toelichting op de ministeriële regeling is mede daarom opgenomen dat het IMG een werkwijze vaststelt in overleg met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

- b) Welke verplichte toetsen zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten?

-Deze regeling is opgesteld in samenspraak met het IMG. Parallel aan deze consultatie beoordeelt het IMG wat de uitvoeringsconsequenties zijn van deze ministeriële regeling.
-Regeldruktoets door Adviescollege toetsing regeldruk (ATR).

5. Wat is de voorkeursoptie?

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

De inwerkingtreding van deze ministeriële regeling

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [Doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- Uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- Brede maatschappelijke impact?

Het voorstel draagt bij aan het verbeteren van de schadeafhandeling door het IMG, wat er voor moet zorgen dat gedupeerde bewoners worden ontzorgd.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

-Er bestaat een mogelijkheid dat bewoners nog steeds ontevreden zullen zijn over de afhandeling van hun schade.

-Onzekerheid over benodigde budget dat nodig is om knelpunten op te lossen.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Dit is een integraal onderdeel van de reguliere monitoring en evaluatie van de schadeafhandeling als gevolg van de gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslagen bij Norg en Grijpskerk. Verder vindt o.g.v. artikel 20 van de Tijdelijke wet Groningen driejaarlijks een evaluatie plaats van die wet en de daaronder vallende bepalingen, waaronder deze ministeriële regeling.